

A Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei és motivációi

Jelige: GYF312

Lezárás dátuma: 2024. 07. 02.

Tartalomjegyzék

I. Bevezető.....	3
II. Szakirodalmi áttekintés.....	5
II. 1. Az önkéntesség definíciója.....	5
II. 2. Az önkéntes munka funkciói.....	6
II. 3. A motiváció meghatározása.....	7
II. 4. Az önkéntesség motivációi.....	8
II. 5. Az önkéntes munka Romániában.....	9
III. Módszertani áttekintés.....	11
III. 1. A kutatás célcsoportja, minta.....	11
III. 2. A kérdőív.....	12
III. 3. Az interjú vázlatok.....	13
IV. A kérdőíves felmérés kiértékelése.....	14
IV. 1. A demográfiai adatok kiértékelése.....	14
IV. 2. Az önkéntességre vonatkozó általános információk.....	17
IV. 3. Az önkéntesség motivációs háttere.....	20
IV. 4. A lezáró kérdés kiértékelése.....	24
V. Az interjús felmérés eredményei.....	25
V. 1. Az önkéntesekkel készült interjú elemzése.....	25
V.1.1. Az önkéntesség szocializációs hatása.....	25
V.1.2. Az önkéntesség, mint közösségformáló erő.....	26
V.1.3. Az önkéntesek motivációi.....	27
V. 2. Az ifjúsági vezetőkkel készült interjúk elemzése.....	28
V. 2.1. Az önkéntesség szocializációs hatása.....	28
V. 2.2. Az önkéntesség, mint közösségformáló erő.....	29
V. 2.3. Az önkéntesek motivációi.....	30
VI. Összefoglaló és javaslatok.....	31
VII. Bibliográfia.....	34
VIII. Ábrák jegyzéke.....	35
IX. Függelék.....	36

I. Bevezető

„A hit védelme és a szegények szolgálata” jelmonddal hosszú múltra tekint vissza a Máltai Szeretetszolgálat. A világ több országában humanitárius munkát végző szervezet Romániában több mint 30 éve működik. A rendszerváltást követően nem sokkal, 1991-ben alakult meg Kolozsváron az első fiókszervezete. A Romániai Máltai Szeretetszolgálat népszerűsége egyre inkább nőtt az évek során, ma már közel 1000 önkéntes tagja a szervezetnek, ami a tagok mintegy 95%-át teszi ki.

A Máltai Szeretetszolgálatnak Romániában 17 fiókszervezete és több jelenlét pontja van. A tevékenységük fókuszában, többek között, fogyatékkal élők, gyerekek, idősek, roma közösségek és egyéb hátrányos helyzetű közösségek, személyek állnak. A fiókszervezetek saját lehetőségeiknek és a közösségek igényeinek megfelelően alakítják ki a különböző programjaikat.

Fogyatékkal élők számára interaktív foglalkozásokat szerveznek, többek között Kolozsváron és Marosvásárhelyen. Ezen tevékenységekben fontos szerepet játszik, hogy a különböző fogyatékkal élő emberek közösségben legyenek. A szervezet önkéntesei e mellett segítik őket a feladataik ellátásában is, orvoshoz kísérik a rászorultakat, gyógyszereket váltanak ki a számukra.

A gyerekeknek szóló tevékenységek között helyet kapnak több városban is az After School programok, ahol pedagógusok és önkéntesek egyaránt foglalkoznak a résztvevő gyerekekkel. Nem csak a házi feladatok megoldásában segítenek nekik, hanem különböző játékos, oktató foglalkozásokat is vezetnek. Több városban gyerekcsoportok is működnek, amelynek a célja, hogy bemutassák már az akár óvodás korú gyermekeknek is a Szeretetszolgálat működését, bevonva őket is, koruknak megfelelően, a különböző önkéntes tevékenységekbe. Támogatják a nevelő otthonokban élő gyerekeket, rossz anyagi körülmények között élő, hátrányos helyzetű gyerekeket adományokkal, példaként említhetjük a karácsony előtti cipősdoboz akciókat, melynek keretén belül adományokat gyűjtenek.

Az idősek számára több társas eseményt is szerveznek a különböző fiókszervezetek, ilyenek a szüreti bálók, farsangi bálók. A rászoruló időseket az önkéntesek az otthonukban is felkeresik, társaságot biztosítva számukra, illetve a fogyatékkal élőkhez hasonlóan, segítik őket a mindennapi problémáik megoldásában is, gyógyszereket váltanak ki nekik, számlák kifizetésében segítenek, elkísérik őket orvosokhoz. E mellett a Máltai Szeretetszolgálat Kisiratoson egy szociális

otthont is működtet, ahol idősek és fogyatékkal élők számára biztosítanak teljes körű ellátást. Itt kerül évenként megrendezésre a Máltai Ifjúság számára egy tábor, melynek célja, hogy segítse az otthon munkatársait a mindennapi feladatok elvégzésében, illetve itt lehetőségük van a különböző fiókszervezetek ifjúsági csoportjainak arra is, hogy megismerjék egymást, tapasztalatokat cseréljenek, élményeket osszanak meg egymással.

A különböző városokban működő fiókszervezetek más és más programokat szerveznek és tartanak fent a roma közösségek számára. Ezeknek a programoknak a célja a roma közösségekben kialakítani olyan készségeket, amelyek az alapvető higiéniával, az oktatással és a jobb, egészségesebb életkörülmények kialakításához szükségesek. Kiemelt figyelmet élveznek a roma gyerekek, akik számára több fiókszervezet is különböző tevékenységeket szervez, amely segíti őket az iskolai felzárkóztatásban.

A hátrányos helyzetű csoportokon belül kiemelhetjük a hajléktalanokat. Az ő javukra a fiókszervezetek a városokban működő hajléktalan szállókat támogatják. 2013-tól Sepsiszentgyörgyön a Szeretetszolgálat hajléktalan szállót működtet, ahol meleg étel mellett, a kedvezményezettek olyan gondozási programban vehetnek részt, amelynek segítségével, több mint 40 hajléktalant sikerült rehabilitálni. A Mínuszos Éjjelek Őrei program keretében Szatmárnémetiben, önkéntesek hideg éjszakánként keresik meg a városban lévő hajléktalanokat, takarót, meleg teát, szendvicseket osztanak nekik.

A Máltai Szeretetszolgálat segítséget nyújt az orosz-ukrán háború károsultjainak, a menekülteknek és azoknak, akik úgy döntöttek, hogy Ukrajnában maradnak egyaránt. A menekültek fogadására három határmenti pontot hoztak létre, ahol szociális, orvosi és pszichológiai segítségben részesülhetnek a menekültek. Ebben a tevékenységben több mint 600 önkéntes vett részt az évek során. Az Ukrajnában maradt, de otthonukat, a háború miatt elhagyni kényszerülők számára segélycsomagokat juttatnak el.

Mindezen tevékenységekben központi szerepet játszik a Máltai Ifjúság. Ez önkéntesekből áll, akik 16-35 év közöttiek. Ők azok az önkéntesek, akik a legtöbb karitatív feladatot ellátják, ők a szervezet mozgatórugói. Legtöbb fiókszervezetnek, illetve kirendeltségnek megvan a maga ifjúsága, akik, akik az időseket látogatják, gyerekcsoportokat vezetnek, részt vesznek a romákat segítő programokban, kint töltik a téli éjszakákat hajléktalanokat segítve, ukrainai menekültek

számára csomagokat készítenek, vagy személyesen találkoznak velük. Kutatásunk központjában a ma is aktív önkéntesek vannak, nem kizárólag a Máltai Ifjúságban tevékenykedők. A kutatást azokban a városokban végeztük, ahol jelen van a Máltai Szeretetszolgálat: Arad, Balázsfalva, Bukarest, Brassó, Csíkszereda, Kolozsvár, Kisiratos, Marosvásárhely, Máramarossziget, Nagybánya, Nagyszeben, Nagyvárad, Pitești, Sepsiszentgyörgy, Szatmárnémeti és Temesvár (www.maltez.ro). Célunk az volt, hogy mélyebb betekintést nyerjünk az önkéntesek motivációs hátterébe és azokba az értékekbe, amelyek miatt önkéntes munkát vállaltak és amelyek ösztönzik őket arra, hogy folyamatosan részt vegyenek a Máltai Szeretetszolgálat tevékenységében. A felmérésünk célja, többek között, hogy az önkéntesek motivációit, a szervezet munkájáról és saját szerepükről alkotott véleményüket összegezve segítséget nyújtsunk a különböző fiókszervezeteknek a jelenlegi önkéntes programok fejlesztésében, korszerűsítésében, valamint a szervezet működésének optimalizálásában.

II. Szakirodalmi áttekintés

Az utóbbi néhány évtized társadalmi, politikai és gazdasági változásainak következtében, egyre inkább egyértelművé vált a szociális ellátórendszerek kiépítésének, fejlesztésének fontossága (Anderson, 1971). A különféle civilszervezetek megjelenésével egyre nagyobb hangsúlyt kapott az önkéntes munka is, melynek mibenléte is változott. Míg régebben az önkéntes munka azt jelentette, hogy a magasabb társadalmi státusú emberek segítenek a hátrányos helyzetűeknek, például élelemmel, vagy egyéb adományokkal, addig ma az önkéntesség nem csupán a magas társadalmi helyzetben lévők kiváltsága, és a célja nem is csupán a nehéz helyzetben lévők megsegítése (Silló, 2016).

II.1. Az önkéntesség definíciója

Az önkéntes munka sokféleségéből adódik a definiálás nehézsége is. Mivel csaknem minden kezdeményezés, szervezet, alapítvány más és más dimenzió felől közelíti meg a kérdést, különböző meghatározásokkal találkozhatunk. Annak függvényében, hogy milyen jellegű szervezetről, tevékenységről beszélünk, más és más aspektusok válnak jelentőssé az önkéntesség értelmezését illetően (Fényes, Kiss, 2011). Az ENSZ által 2001-ben kiadott dokumentum alapján az önkéntes munka „olyan aktivitás vagy tevékenység, amelyet nem ellenszolgáltatásért végeznek, noha a kiadások megtérítése, vagy jelképes fizetség megengedhető, amelynek önkéntesnek kell lennie, azaz az adott személy belső indíttatásból, szabad akaratából végzi azt, és amely tevékenység

más személy vagy társadalom hasznára irányul, bár köztudott, hogy haszonnal jár az önkéntes személyére nézve is” (General Assembly, 2002). A meghatározással összhangban tehát, három szegmensét emelhetjük ki az önkéntes munkának. Először is az önkéntes munkának nincs anyagi ellenszolgáltatása, az önkéntes nem fizetség ellenében végzi a tevékenységet, bár részesülhet olyan nem anyagi juttatásokban, mint például különböző képzésekben való részvétel. Másodszor, az egyén nem kötelező jelleggel vesz részt a különböző tevékenységekben, hanem szabad akaratából, belső indíttatásból. Harmadszor pedig, mások javára irányul, gyakran segítő szándékú, vagy egy ügy melletti kiállás a célja (Czike, 2006).

II.2. Az önkéntes munka funkciói

Az önkéntes munka és így az az egyén, aki vállalja az önkéntes munka végzését különböző funkciókat lát el. Ilyenek a gazdasági, közösségi, politikai, szociálpszichológiai funkciók (Fényes, Kis, 2011). A következőkben röviden ezeket vesszük górcső alá. Gazdasági aspektusból az önkéntes munka haszna több szempontból is fontos. Lehetőséget ad munkaerő képzésére, fejlesztésére. Mivel nem fizetség ellenében végzik a munkájuk, az így fennmaradt összeget más területekre lehet irányítani, szociális szervezetek esetében például a rászoruló, kedvezményezettek támogatására.

Az önkéntesség közösségi funkciója alatt értjük a társadalom, különböző közösségek számára hasznos hozzájárulásait. Ilyen például a közösségépítő ereje, érzékenyítés, az embertársaink edukációja más társadalmi csoportokkal, kultúrákkal szemben. Tanítani tud a másokkal való együtt működésre, csoportban való megfelelő, produktív működésre. Fel tudja hívni az emberek figyelmét az olyan problémákra, amelyek megoldásra várnak a társadalomban, és annak bizonyos szintjein, ilyen a gyermek szegénység, a munkanélküliség, a hajléktalanság problémája.

A politikai funkciója megnyilvánulhat több módon is. A különféle önkéntes szervezetek gyakran működnek együtt az állammal, különféle pártokkal, részt vesznek különböző kormányzati kezdeményezésekben, segítik a közszolgáltatások működését. Az önkéntességet tekinthetjük az állam működésének egyik pillérének is, hiszen az önkéntesség révén az emberek szorosabb kapcsolatokat építhetnek a közösségükkel és egymással (Cohen, Rogers, 1995). Ez pedig elősegítheti a társadalmi összetartozást és az emberek együttműködését is. Az aktív részvétel a

társadalom és a kormányzás ügyeiben, tulajdonképpen elősegíti a demokrácia zökkenőmentesebb működését, így tehát az önkéntesség, fontos szerepet játszik a demokratikus értékek kialakulásában és megtartásában egy adott országon belül.

Az önkéntes munka végzése fontos szerepet játszik az egyének, főként a fiatalok, illetve gyerekek szocializációjában is. Munkájuk végzése során az önkénteseknek lehetőségük van kapcsolatot teremteni különféle élethelyzetekben lévő személyekkel, ezek gyakran valamilyen hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetben lévők. Az ilyen emberekkel való együttműködés, a nekik való segítségnyújtás során az önkéntesekben fejlődhet az empátia, mivel közelebbről nyernek betekintést különböző emberek életébe, nehézségeibe. E mellett olyan készségeket is kialakíthat, mint az időmenedzsment, másokkal való kommunikáció, gyors és szakszerű probléma megoldás, amelyek a mindennapi élethez fontos, nélkülözhetetlen készségek. Ezeknek a készségeknek köszönhetően azok a személyek, akik önkéntesként is aktívak könnyebben meg tudnak birkózni az iskolai, munkahelyi csoportmunkákkal, a rögzített időtervekkel, egyéb mindennap megjelenő, akár magánéleti, akár szakmai nehézségekkel, problémákkal.

Mentális egészség javítása, megőrzése szempontjából is hasznos lehet az önkéntes munka. Olyan tevékenységek elvégzésére van lehetősége az embereknek az önkéntes munka során, ami érdekli őket, amivel szívesen töltenek időt, így kikapcsolódás lehet a számukra. Az ilyen pozitív élmények hozzájárulnak a mentális egészség megőrzéséhez. Az önkéntesség során elért eredmények és a másoknak nyújtott segítség növelhetik az egyén önbizalmát és önbecsülését is. Az ilyen önkéntes tevékenységek szintén hozzájárulnak a jó közérzethez. Mindezeket a tulajdonságokat figyelembe véve kijelenthetjük az önkéntes munka végzése a szociálpszichológiai funkcióját is betölti.

II.3. A motiváció meghatározása

A motiváció meghatározásával és kutatásával évtizedek óta foglalkoznak kutatók. Mind pszichológiai mind pedig neurológiai szempontból közkezdvelt témája az ezen tudományok szakértőinek. A legátfogóbb a köznyelvben is jól ismert definíció szerint a motiváció nem más, mint egyfajta hajtóerő, amely az egyént a céljai elérésére sarkallja (Atkinson, 1988). Ezen túlmenően a motiváció kutatása közben számos modell és elmélet alakult ki, amely próbálja

megérteni és magyarázni ezt a pszichológiai folyamatot. Ezek közül a legismertebbek Maslow szükségletek hierarchiájáról szóló elmélete, mely a köznyelvben Maslow piramisként terjedt el (Maslow, 1943), vagy a leginkább a tanulás motivációjával kapcsolatban emlegetett Skinner megerősítés elmélete.

Ugyancsak központi eleme a motiváció kutatásoknak a külső és belső motiváció kérdése. Az önkéntesek motivációjának kutatásában is fontos tisztáznunk az ezek közötti különbségeket. A külső, vagy extrinzik motiváció alapja egy adott jutalom megszerzése és az esetleges büntetés elkerülése. A jutalom magába foglalhatja mindazokat a materiális és immateriális értékeket, amelyekre az egyén vágyhat, ilyen lehet például valamilyen ajándék, fizetésemelés, dicséret, népszerűség, hírnév megszerzése.

A belső motiváció (intrinzik motiváció), ezzel szemben, az egyén belső indíttatására végzett cselekvésre utal. Az egyén azért tesz valamit, vesz részt valamiben, mert örömet lel benne, saját maga számára fejlődési lehetőséget nyújt, jól érzi magát az adott szituációban. Példaként említhetünk egy olyan tanulót, aki azért foglalkozik egy adott tantárggyal, mert szereti és szeretne bővebb ismeretet szerezni az adott területtel kapcsolatban. (Ryan, Deci, 2000)

A külső és belső motivációk szoros összefüggésben vannak egymással, hatást gyakorolnak egymásra. A külső motiváció átalakulhat belső motivációvá, ha egyén elkezd érdeklődni az iránt a tevékenység iránt, amit végez. Kölcsönhatás is kialakulhat közöttük, amennyiben a belső motivációból végzett tevékenységért, jutalom, dicséret jár, így a külső motiváció megerősíti az egyént a belső motivációból végzett cselekvéseket. Az egyéneknél kognitív disszonancia is kialakulhat, ha a két típusú motiváció ellentétes egymással. A tanuló példájánál maradva, azért tanul egy adott tantárgyat, hogy jó jegyet kapjon, megdicsérjék a tanárai, a szülei, ez a külső motiváció, viszont egy másik tantárgy sokkal jobban érdekli, szívesebben foglalkozna vele, ez a belső motiváció. Ebben a helyzetben a két típusú motiváció konfliktusba kerül egymással. Bár a belső motivációt rendszerint erősebbnek jellemzik, személyiségtől, helyzettől függ, hogy végül melyik kerekedik felül ebben a konfliktusban (Kozéki, 1975)

II. 4. Az önkéntesség motivációi

Az önkéntesség és annak a motivációi, azóta foglalkoztatja a társadalomtudományokban jártas szakembereket, mióta az önkéntesség maga létrejött. Ahogyan az önkéntesség formái is

átalakultak az elmúlt időkben, és ma is változáson megy keresztül, úgy módosult az önkéntesek motivációja is. Míg régen az hatott motivációs erővel az emberekre, hogy másoknak segítsenek, hozzájáruljanak mások életének, mindennapjainak könnyebbé tételéhez, addig ma az önkénteseknek számos önmaguk felé irányuló motivációs tényezője alakult ki (Silló, 2016). Bár a kezdeti motivációja az egyéneknek az, korábbi kutatásokkal összhangban, hogy másoknak segítséget nyújtsanak, a környezetükben lévőket a támogatásukról biztosítsák, a hosszabb ideje önkéntes munkát végzők individuális hajtóerőkről számolnak be (Nichols, King, 1999). Az állandó önkéntes munkára vonatkozóan különböző az egyén számára is hasznos tényezők hatnak motiválóan. A különféle szakirodalmak alapján, korábbi kutatásokat összegezve, az alábbi tényezőket nevezhetjük a modern önkéntesség motivációs tényezőinek: a szabadidő hasznos eltöltése, a kapcsolati háló kiépítése, saját fejlődés, tapasztalatok szerzése, karrierépítés, az önkéntességben lévő kaland és kihívás, hitbéli meggyőződés (Fényes, Kiss, 2011).

II.5. Az önkéntes munka Romániában

Romániában az önkéntesség körülbelül a XIX. századra nyúlik vissza, amikor megalakultak az első, többnyire vallási vezetők által kezdeményezett, szervezetek a rászorulóknak megsegítésére. Ez a minta a kommunista rezsim megszületéséig maradt fent. A kommunista Romániában sem volt ismeretlen az önkéntes munka, kiváltképp Nicolae Ceaușescu rezsimje alatt. Legfőképp az 1970-es és 1980-as években vált intenzívvé a patrióta önkéntességnek nevezett munka („voluntariat patriotică”), amelyet az állampolgárok nem önként, hanem kötelességből végeztek. Ennek az ingyen végzett munkának az volt a célja, hogy az állam költségeit csökkentse (Bouleanu, 2017)

A valódi önkéntesség az 1989-es forradalom után született újjá Romániában, amikor megérkeztek az első humanitárius csoportok (EPALÉ, 2021). A Máltai Szeretetszolgálat keretén belül 1991 májusában érkezett 25 önkéntes, orvos, pap, jogász, ügyvéd érkezett az országba (www.maltez.ro).

Az önkéntes munkára és önkéntesekre vonatkozó törvényt először 2001-ben fogadta el a román állam. A legfontosabb része a törvénynek az, hogy önkéntesek kizárólag önkéntes szerződéssel végezhetnek bármilyen jellegű önkéntes munkát. Ez a szerződés biztosítja az

önkénteseket foglalkoztató szervezeteket és az önkénteseket is a jogait, kötelezettségeiket illetően (Portal Legislativ, 2014).

Az elmúlt években több Európai Unió szintű kutatás készült el az önkéntes munkát illetően. Egyik ilyen kutatás 2011-ben készült, annak apropóján, hogy ezt az évet az önkéntesség európai évének nyilvánították (European Parliament, 2011). Az Európai Parlament megbízásából a kutatást a TNS Opinion & Social készítette. A kutatás az Európai Unió mind a 27 tagállamára kiterjedt és körülbelül 27000 személyt kérdeztek meg. A kutatás 2011-es év áprilisában és májusában zajlott.

Az eredményeket tekintve Uniós átlagban az emberek 24%-a végez állandóan vagy alkalmanként önkéntes munkát. Az önkéntesek legnagyobb része valamilyen sportklubnál, vagy egyéb szabadtéri tevékenységekkel kapcsolatos szervezeteknél végez önkéntes munkát (24%), az utolsó helyre a politikai, illetve pártpolitikai önkéntes munka szorult, a válaszadók mindössze 3%-a önkéntes ilyen jellegű szervezeteknél.

Az uniós átlagtól Románia önkéntességi adatai jóval eltérnek. A kutatás szerint Románia állampolgárainak csupán 14%-a vesz részt valamilyen önkéntes tevékenységben, ezzel hátulról a negyedik helyre került, holtversenyben Görögországgal, a tagállamok listáján. Ennél kevesebbet Portugáliában, Bulgáriában (12-12%) illetve Lengyelországban (9%) önkénteskednek az emberek. Az európai átlagtól eltérően a romániai önkéntesek legnagyobb része, azaz 24%-a, vallási szervezetekben végez önkéntes munkát (Eurobarometer 75.2, 2011).

A legfrissebb 2024-es felmérések szerint az Európai Unió tagállamaiban átlagosan 12.3%-a az embereknek végez önkéntes munkát formális vagy informális módon. Románia esetében ez a szám jóval elmarad az Európai Unió átlaghoz képest, hiszen a román állampolgárok csupán 3.9%-a vesz részt valamilyen formában önkéntes tevékenységeken. A nőkre jellemző leginkább az önkéntes tevékenység, mint általában az Unió tagállamaiban, 4,3%-a a nőknek állítja azt, hogy végez valamilyen önkéntes tevékenységet állandóan, vagy bizonyos alkalmakkor. (Eurostat, 2024)

A Charities Aid Foundation (továbbiakban CAF) évenkénti kutatást végez Word Giving Index néven, melyben a világ országait vizsgálják és hasonlítják össze az alapján, hogy milyen mértékben vesznek részt az emberek az adakozásban, legyen szó adományozásokról, önkéntes munkáról, idegeneknek való segítség nyújtásról. A CAF az országok felnőtt népessége körében végzi a kutatásit. 2023-as felmérés eredményeiben Románia a 142 vizsgált ország közül a 121-dik

helyen végzett, 10%-os önkéntességi rátával. A 2022-es összesítésben a 119 vizsgált ország közül 105. helyen szerepel, 11%-kal. 2021-ben, a Covid-19 járvány alatt, Románia felnőtt lakosságának a 7% vett részt valamilyen önkéntes tevékenységben, így a 114 ország közül a 108-dik helyen végzett. A 2019-ben, egy 10 éves összesítést publikált a CAF, melyben 126 ország vett részt, ebből Románia 7%-os eredménnyel, a 118-dik. 2018-ban pedig, a 144 kutatásban résztvevő ország közül a 139-dik lett Románia, az önkéntesek aránya 6%. A felmérésben résztvevő Európai Unió országok közül, hasonlóan a 2011-ben végzett Eurobarométer kutatáshoz, Románia hátulról az 5. helyen végzett, mögötte Horvátország (7%) Görögország (6%), Bulgária (5%), és Lengyelország (4%) áll (CAF, 2018-2023).

III. Módszertani áttekintés

A kutatásunk során a korábban tárgyalt motivációs tényezők, hajtóerők jelenlétét és intenzitását vizsgáltuk a Romániai Máltai Szeretetszolgálat (továbbiakban Máltai Szeretetszolgálat vagy Szeretetszolgálat) önkénteseinek körében ötvözve a kvalitatív és kantitativ módszereket. Kutatásunk első felében egy online kérdőívvel dolgoztunk, amely 2023. november- decemberében volt aktív. A kutatás második részében 2024. márciusában készítettünk interjúkat a Szeretetszolgálat ifjúsági vezetőivel, valamint önkénteseivel.

III.1. A kutatás célcsoportja, minta

A célcsoportunk, mindazok a 14 éves és annál idősebb önkéntesek, akik a Máltai Szeretetszolgálatban aktívan önkéntes munkát végeznek. Az online kérdőívet a Romániában működő, mind a 17 fiókszervezethez eljuttattuk e-mailen keresztül. A kérdőív elérhető volt, mind román, mind pedig magyar nyelven, így igyekezve elérni a lehető legtöbb önkénteshez az ország különböző pontjain. A Máltai Szeretetszolgálatnak nincsenek konkrét adatai az önkéntesek számáról, hiszen vannak állandó önkénteseik és olyan személyek is, akik csak bizonyos alkalmakkor csatlakoznak a szervezet tevékenységeihez. Így nem tudjuk felmérni, hogy az aktív önkéntesek hány százaléka válaszolt a kérdőívre. A kérdőíves felmérés esetén nem probabilisztikus mintavétellel dolgoztunk, hiszen a kérdőív linkjét minden önkéntes megkapta. Az interjúkat pedig négy különböző városban, Marosvásárhelyen, Brassóban, Szatmárnémetiben, Sepsiszentgyörgyön, tevékenykedő önkéntesekkel, ifjúsági vezetőkkel készítettük el, magyar nyelven.

III.2. A kérdőív

A kérdőívet a Lime Survey online felületén készítettük el és innen továbbítottuk e-mailen keresztül a fiókszervezeteknek, a fiókvezetők, ifjúsági vezetők pedig továbbították az önkénteseknek a kérdőívet.

A kérdőívben négy kérdéscsoportot hoztunk létre, melyekben megkérdeztük a válaszadók demográfiai adatait, az önkéntességükre vonatkozó általános információkat, a motivációra vonatkozó adatokat, valamint egy lezáró, nyílt kérdést. A kérdőív összesen húsz kérdést tartalmaz. A zárt kérdéseket, annak érdekében, hogy a lehető legtöbb választ nyerjük a kitöltéskor, kötelezővé tettük. A „Mi motivál, hogy továbbra is önkénteskedj?” és a „Miért ajánlanád másoknak, hogy önkénteskedjen a Máltai Szeretetszolgálatnál?” kérdéseket pedig úgy állítottuk be, hogy továbblépéskor figyelmeztetést kapjanak a kitöltők arról, hogy a kérdés nincs megválaszolva. A legutolsó nyílt kérdést, „Van még bármilyen gondolatod, amit szeretnél hozzáfűzni az önkéntes munkáddal kapcsolatban?” nem tettük kötelezővé.

Az első kérdéscsoportban, az általános demográfiai kérdéseket tettük fel, amelyek a nemre, életkorra, lakhelyre, családi állapotra, iskolai végzettségre, felekezeti hovatartozásra vonatkoznak. Ezek a tényezők befolyással lehetnek, arra, hogy az önkéntesek milyen mértékben, illetve milyen tevékenységekben vesznek részt a Máltai Szeretetszolgálatnál.

A második kérdéskörben 5 kérdéssel igyekeztünk megállapítani a válaszadók általános hozzáállását az önkéntes munkához, olyan kérdések által, mint mióta önkéntesek a Máltai Szeretetszolgálatnál, milyen tevékenységekben vesznek részt, kitől hallottak az önkéntes munka végzésének lehetőségéről, hány órában végzik az önkéntes munkát. Mindegyik kérdésnél hangsúlyoztuk, hogy a válaszaikban a Máltai Szeretetszolgálatnál végzett munkájukra vonatkozó válaszokat adjanak.

A kérdőív harmadik része a motivációra vonatkozó kérdéseket tartalmazza. A fent már említett szakirodalmak tanulmányozása során megállapított motivációs tényezőkre kérdeztünk rá (Fényes, Kiss, 2011). Kérdéseink arra irányultak, hogy mi motiválta az egyéneket arra, hogy elkezdjenek önkéntes munkát végezni a Máltai Szeretetszolgálat valamelyik fiókszervezetében, mi változott az elmúlt időben a motivációjukat illetően. Kérdést tettünk fel arra vonatkozóan is, hogy ajánlanák vagy nem másoknak, hogy csatlakozzanak a Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei közé. Nyílt kérdésben indoklást is vártunk a kitöltőktől. A válaszok arra vonatkozóan, hogy miért

ajánlanák másoknak az önkéntes munka végzését a Máltai Szeretetszolgálatnál, jól mutatják a kitöltők attitűdjeit a szervezet felé és az önkéntes munkájuk felé.

A negyedik csoport tulajdonképpen egyetlen lezáró kérdést tartalmaz, lehetőséget ad a kitöltőknek, hogy bármilyen egyéb gondolatot hozzáfűzenek a kérdőív kérdéseire adott eddigi válaszaikhoz. Annak tudatában, hogy a legtöbb válaszadó nem szívesen válaszol a hosszan kifejtendő, azaz nyílt kérdésekre, ezt a kérdést nem tettük kötelezővé (Babbie, 2017).

III.4. Az interjúvázlatok

A kutatásunk kvalitatív módszerekre épülő részében, a minőségi módszertan jól bevált eszközét, az interjút használtuk. Mivel önkéntesekkel és ifjúsági vezetőkkel is készülték beszélgetéseink, két különböző interjú vázlatot is készítettünk. Az önkéntesekkel készült interjúkban a hangsúlyt a személyes élményekre, a Szeretetszolgálatban szerzett tapasztalatokra helyeztük. Az interjúvázlatban két fő témakör jelenik meg, melynek alapján vezettük a beszélgetéseket. Az első a demográfiai kérdéseket egyesíti, mint, hogy mióta végez önkéntes munkát, melyik városban tagja a Máltai Szeretetszolgálatnak. A második, a kutatásunk szempontjából a leglényegesebb rész az önkéntes munkával kapcsolatos kérdéseket foglalja össze. Az interjú vázlatban több olyan kérdés is szerepel, amelyek az interjúk elemzését teszik lehetővé, de az interjú alanyainknak közvetlenül nem tettük fel. A történetekre, személyes tapasztalatokra helyezvén a hangsúlyt, ezekre a kérdésekre a válaszok megszülettek a beszélgetés közben. Ilyen kérdések például, az, hogy milyen tevékenységekben vesz részt szívesen, milyen kifejezetten önkénteseknek szóló programokon volt jelen. Minden önkéntesekkel készült interjú esetében feltettük a kérdést, hogy mit mondana valakinek, akinek ajánlania kell az önkéntes munka végzését a Máltai Szeretetszolgálatnál. Ez a kérdésünk szerepelt a kérdőívünk kérdései között is, viszont a személyes beszélgetések alatt nagyobb hajlandóságot mutatnak az önkéntesek a hosszabb, mélyebb válaszok megfogalmazására.

Az ifjúsági vezetőkkel készült interjúkhoz a vázlatunk jóval több kérdést tartalmazott. A kérdéseinket az önkéntesekkel tervezett interjúkhoz hasonlóan, több nagyobb részre osztottuk. Négy kérdéscsoport a demográfiai adatokra, a fiókszervezet működésére, szervezeten belül az önkéntesekre, illetve a kérdőív eredményeire helyezte a hangsúlyt.

Az első kérdéskör hasonlóan az előző interjúvázlathoz. A bemutatkozó kérdéseken kívül itt arra is kíváncsiak voltunk mióta látja el az interjúalany a feladatát, milyen feladatok tartoznak a munkakörébe, milyen kihívásokkal néz szembe a munkája során. A második kérdéscsoportban a fiókszervezetre irányítottuk a figyelmet. Kerestük a választ többek között azokra a kérdésekre, hogy milyen támogatásokat kapnak, miből finanszírozzák a munkájukat, milyen egyéb szervezetekkel dolgoznak együtt, milyen arányban vannak alkalmazottak és önkéntesek a fiókszervezeten belül. Kitértünk a fiókszervezet kapcsolatára a helyi katolikus egyházakkal és a városvezetéssel is. A harmadik kérdéskörben az önkéntesekről szóló kérdések kaptak helyet. Azon kívül, hogy az önkéntes melyik fiókszervezetnek a tagja, milyen korúak ezek az önkéntesek, az is érdekelt minket, hogy milyen programokban vesznek részt szívesebben az önkéntesek, melyik korosztály a legaktívabb közülük, milyen kikapcsolódási lehetőségeket szerveznek, kifejezetten az önkénteseknek. Kitértünk a nem aktív önkéntesekre is, megkérdeztük, hogy hogyan viszonyulnak az inaktív önkéntesekhez, mi miatt kevésbé aktívak ők, és hogyan próbálják őket visszavonzani a szervezethez. Végül pedig a kérdőív előzetes motivációra vonatkozó eredményeiről beszéltünk röviden az interjúk során, így ebben a kérdéskörben azt a témát boncolgattuk, hogy milyen eredményre számítanak az interjú alanyaink, mit látnak ők, mi motiválhatja az önkénteseket, hogy a Máltai Szeretetszolgálatnál végezzenek önkéntes munkát. Arra is rákérdeztünk, hogyan látják hasznosak lehetnek-e az ilyen jellegű kutatások a szervezet számára, illetve, hogy ők maguk felhasználhatónak érzik-e a kutatás eredményeit.

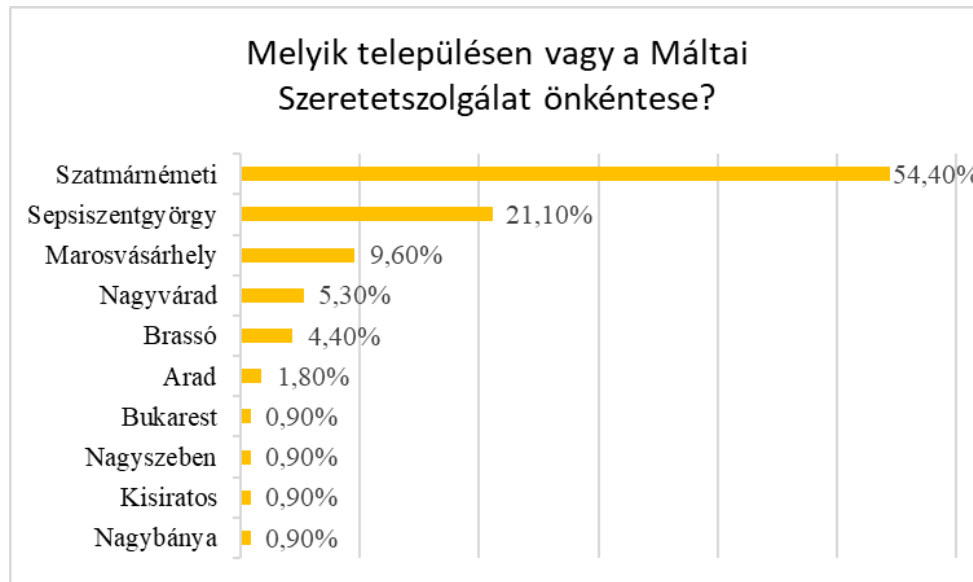
IV. A kérdőíves felmérés kiértékelése

A kérdőívre november-december hónapban 138 önkéntes válaszolt részben vagy egészben. A kutatásunkban kizárólag teljes kitöltéses kérdőívekkel dolgoztunk, így 114 beérkezett választ dolgoztunk fel. Az adatok elemzéséhez a PSPP, valamint a Jamovi statisztikai szoftvereket használtuk.

IV.1. A demográfiai adatok kiértékelése

A 17 romániai fiókszervezetből, a két hónap alatt amíg aktív volt a kérdőív, 11-től kaptunk válaszokat. Ahogy az alábbi ábrán (1. ábra) is látható, a legtöbb válaszuk Szatmárnémetiből érkezett, 64 teljes kitöltés, ami a válaszok 54,4%-át jelenti. Ezt követi Sepsiszentgyörgy, Marosvásárhely, Nagyvárad, Brassó, Arad, Nagybánya, Kisiratos, Nagyszeben és Bukarest.

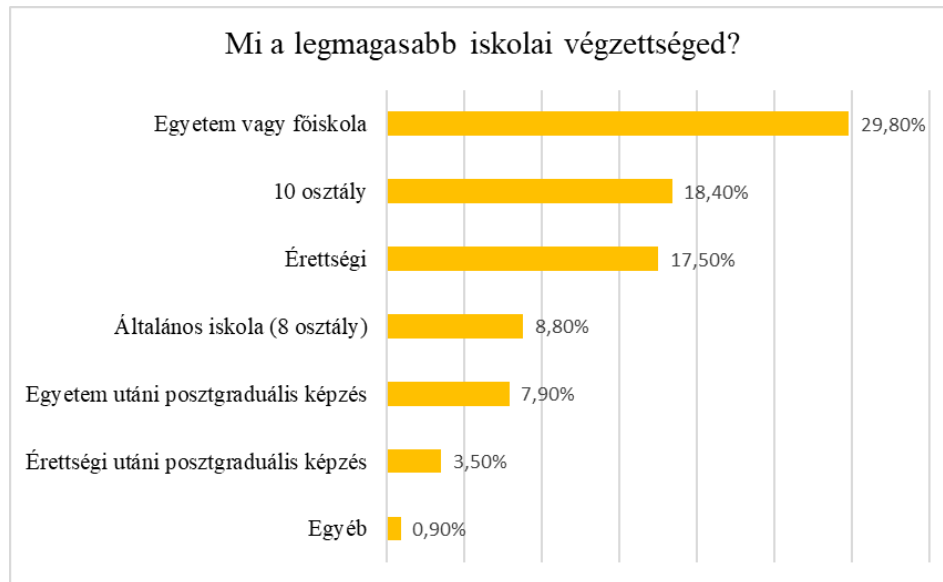
A Szatmárnémetiből érkezett válaszok magas aránya annak tudható be, hogy ez a fiókszervezet rendelkezik a legtöbb önkéntessel. A 2023-ban szegények világnapja alkalmából megrendezett 26 órás maratonon, összesen 314 önkéntes vett részt.

1. ábra. A mintában szereplő önkéntesek megoszlása településenként (N=114)

A válaszadók legnagyobb arányban tizenévesek, ami annak a következménye, hogy a Máltai Ifjúság tagjait érhattük el legkönnyebben az online kérdőívvel, a válaszadók 38,59%-a 14 és 19 év közötti, körülbelül egyenlő arányban válaszoltak 20-as és 30-as korosztályba tartozók, 26 és 23%al, a 40 év feletti önkéntesek aránya azonban már csak 10,52%.

A legmagasabb iskolai végzettséget tekintve a válaszadók legnagyobb része egyetemet, vagy főiskolát végzett, a válaszadók legnagyobb részének viszont még folyamatban vannak a tanulmányai, érettségi előtt állnak, vagy egyetemisták.

2. ábra. Az alanyok megoszlása iskolai végzettség szerint

A válaszadók családi állapotát is egyértelműen befolyásolja, hogy legtöbben igen fiatalok, így a legtöbb kitöltő egyedülálló, ezt követik a házasok, az élettársi kapcsolatban élők, majd az elváltak. Mivel a kérdőív az aktív önkénteseket célozta meg, azt is megállapíthatjuk, hogy azok az önkéntesek, akik egyedülállóak, vagyis nincsenek egyéb párkapcsolati, szülői kötelezettségeik, nagyobb mértékben tudják kivenni a részüket a különböző önkéntes tevékenységekben.

A felekezeti hovatartozást illetően elmondhatjuk, hogy a válaszadók csaknem fele római katolikus felekezethez tartozó, a második leggyakoribb felekezet a református. A más egyházakhoz, vagy felekezet nélküli válaszadók száma csaknem jelentéktelen. Mivel a Máltai Szeretetszolgálat egy római katolikus szervezet nem meglepő, hogy a tagjai is legnagyobb számban ehhez a felekezethez tartoznak.

3. ábra. A minta megoszlása az alanyok felekezete szerint

IV.2. Az önkéntességre vonatkozó általános információk

A válaszadó önkéntesek legnagyobb része az elmúlt egy évben kezdett el önkéntesként tevékenykedni a Máltai Szeretetszolgálatnál, ez 42 személyt jelent. Az egy évnél régebben csatlakozók között nincsenek kiugró értékek, körülbelül egyforma arányban vannak azok, akik 3, 5, 10, vagy akár 10 évnél is több, hogy tagjai a Szeretetszolgálatnak.

Az önkéntesek nagyobb része nem végez más szervezeteknél önkéntes munkát. Leginkább a Brassóban működő fiókszervezetre jellemző, hogy a tagok egyéb önkéntes tevékenységekben is részt vesznek a Máltai Szeretetszolgálatnál végzett önkéntes munkán kívül.

Az alábbi ábra azt mutatja meg, hogy milyen arányban érkeztek válaszok arra a kérdésre, hogy honnan hallottak az önkéntes munka végzésének a lehetőségéről. A kérdésnél több választ is jelölhettek a válaszadók. A válaszokból kiderül, hogy az önkéntesek legnagyobb része a barátaitól vagy családtagjaitól hallott a Máltai Szeretetszolgálatról. Ezek azok az emberek, akik az egyének szocializációjára a leginkább hatással vannak. Így tehát természetes, hogy ezek a leggyakrabban említett válaszok. Az egyéb kategóriában, a templom jelent meg leggyakrabban. Az egyházaknak erős közösség formáló ereje van, a Máltai Szeretetszolgálat római katolikus szervezet lévén igyekszik megszólítani azokat az embereket, akik részt vesznek az egyházi életben. Az internet

annak ellenére végzett az utolsó helyen, hogy a különböző fiókszervezetek igen aktívak a különböző közösségi média felületeken, mint a Facebook és Instagram. Ez azt mutatja, hogy a valódi emberi kapcsolatok és a szorosabb emberi viszonyok fontosabb befolyással bírnak a fiatalok körében is, abban az esetben, ha olyan tevékenységekről van szó, amelyek a mindennapi offline tevékenységük részévé válik.

Hat nagyobb tevékenységi körre osztottuk fel azokat a programokat, amelyekben az önkéntesek részt vesznek a Máltai Szeretetszolgálatnál. A szociális segítségnyújtás, a közösségfejlesztés, a válsághelyzetekben való segítségnyújtás, oktatás és mentorálás, az elsősegély, illetve az egyházi élettel kapcsolatos tevékenységek kategóriákat hoztuk létre. Több választ is megjelölhettek a kitöltők. Mivel a válaszadó önkéntesek közül nem volt olyan személy, aki kizárólag egy tevékenységi formában vett volna részt, az alábbi ábra arányai nem 100%-ot mutatnak. Az ábrán jól látszik, hogy a leggyakoribb tevékenységi forma, amiben részt vesznek az önkéntesek az a szociális segítségnyújtás. Ennek a tevékenységi kategóriának a legtágabb az értelmezése is, ugyanis ide tartoznak a romákkal, hajléktalanokkal, rászoruló idősökkel, családokkal, gyerekekkel kapcsolatos foglalkozások.

A közösségfejlesztésen belül értjük a kifejezetten önkénteseknek szóló tevékenységeket, közös kirándulásokat, képzéseket, amelyek erősítik az önkéntesek közötti kapcsolatot, a csoportkohéziót. Ide sorolhatjuk azokat a tevékenységeket, amelyeket a szervezet különböző eseményeken, mint például városnapok, vezetnek le.

A válsághelyzetekben való segítségnyújtás keretein belül, például a Covid-19 járvány alatt megszervezett programokat, az orosz – ukrán háború következtében létrejött menekülteket támogató, adomány gyűjtő, szállító tevékenységeket értjük.

Oktatási és mentorálási tevékenységek összefoglalja mindazokat a tevékenységeket, amelyek a gyerekek fejlesztését szolgálja, ilyenek az After school programok, amelyek pedagógusok által vezetett iskola utáni tevékenységek, vagy a gyerekcsoportos tevékenységek.

Az elsősegély, illetve egyházi élettel kapcsolatos tevékenységek köre nem ennyire tág. Az elsősegély alatt különböző rendezvényeken való jelenlétpontokat, vagy elsősegélyt nyújtó képzéseket értünk, az egyházi élettel kapcsolatos tevékenységek, pedig különböző lelki, felekezeti alkalmak megszervezését, ezeken való részvételét jelenti.

4. ábra. Az önkéntes tevékenységekben való részvétel megoszlása

Az ábrát vizsgálva jól látszik, hogy az önkéntesek háromnegyede vesz részt szociális segítségnyújtást érintő feladatokban, ami hangsúlyozza a Szeretetszolgálat egyik fő célját, a szegények szolgálatát. A közösségfejlesztő programokban való magas részvétel megmutatja az együtt töltött idő, a csoportban való munkavégzés, kikapcsolódás fontosságát, és az erre való igényt a Máltai Szeretetszolgálat önkénteseinek körében.

A mellett, hogy milyen tevékenységekben vesznek részt az önkéntesek azt is fontos tudni, hogy mennyi időt szánnak az önkéntes munka végzésére. Az alábbi ábra ezt mutatja be.

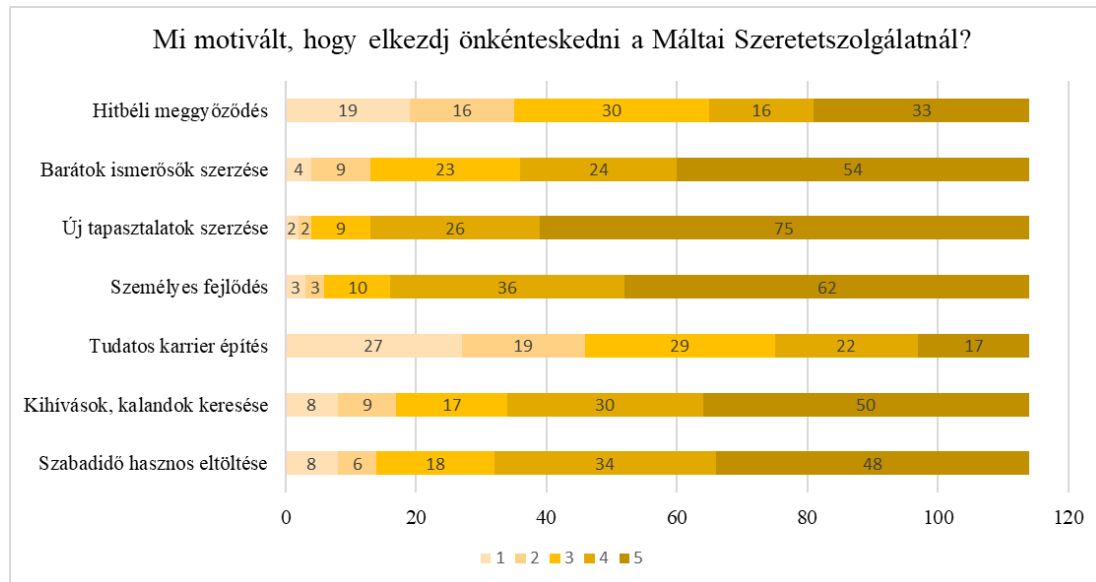
5. ábra. Az önkéntes munkával töltött idő havi megoszlásában

Az önkéntesek legnagyobb arányban 1, illetve 5 órát töltenek önkéntes munka végzésével a szervezeten belül, ez a válaszadók 44,70%-át jelenti. A másik két leggyakoribb intervallum a havi 6-10, illetve 11-20 óra havi önkéntes munka volt, ezek között alig 1% különbség van. Azok az önkéntesek, akik több mint 30 órát önkénteskednek legnagyobb részt Szatmárnémetiben önkéntesek, a 17 önkéntesből 13 ahhoz a fiókszervezethez tartozik. Ez annak is lehet következménye, hogy Szatmárnémetiből érkezett a legtöbb a válasz a kérdőívre, ugyanakkor arra is megállapíthatjuk, hogy ez a fiókszervezet a legaktívabb önkénteseket megmozgató fiókja a romániai Máltai Szeretetszolgálatnak. Érdekes megjegyezni, hogy míg az 1-5 órát önkénteskedők között leginkább nők jelennek meg, addig a legtöbbet önkéntes munkában résztvevők, akik havi 20 óránál többet töltenek a Máltai Szeretetszolgálatnál, azok legnagyobb részt férfiak. Azok az önkéntesek, akik több mint 30 órát önkénteskednek a szervezetenél legnagyobb részben egyedülállók, az 1-5 órát tevékenykedők nagyobb része pedig házas.

IV.3. Az önkéntesség motivációs háttere

A motivációra vonatkozó kérdésekre adott válaszok a legfontosabbak a kutatásunk szempontjából. Hat kérdés kapott helyet ebben a kérdéscsoportban. Az első kérdésünkben egy 5 fokú skálán kellett bejelölniük az önkénteseknek, hogy mi motiválta őket abban, hogy elkezdjék az önkéntes munkát a Máltai Szeretetszolgálatnál. A válaszlehetőségeket a szakirodalmakban

leggyakrabban megjelenő motivációs tényezőket foglaltuk össze (Fényes, Kiss, 2011). A skálán az egyes az egyáltalán nem, az 5 pedig a teljes mértékben motivál értékeket jelenti. Az alábbi árn ezeknek az eloszlását láthatjuk.

6. ábra. Motivációs háttér szempontjainak a megoszlása

Ezek közül a leginkább az új tapasztalatok szerzését tekinthetjük motivációs tényezőnek, hiszen a válaszadók közül 75-en azt jelezték vissza, hogy ez teljes mértékben motiválta őket az önkéntes munkájuk elkezdésekor, és csupán 2 személy, akik számára ez egyáltalán nem volt fontos. Második leggyakrabban megjelölt válasz a személyes fejlődés, 62 kitöltő számára volt teljes mértékben motiváló ez a jellemzője az önkéntes munkának. A barátok, ismerősök szerzését a kitöltőknek nagy száma, 54, szintén nagyon fontosnak tartotta. A kihívások, kalandok keresése, valamint a szabadidő hasznos eltöltése hasonló arányban számít fontosnak az önkéntesek számára. Az előbbire 50 a másodikra pedig 48 önkéntes válaszolta azt, hogy teljes mértékben motivációs tényezőként hatott rá. A hitbéli meggyőződés a válaszadók közül 33 személynek, volt nagy hatással, míg a tudatos karrierépítés csupán 17 személynek számít teljesen motiválónak a választ adó önkéntesek körében. A tudatos karrierépítéssel kapcsolatban választották a legtöbben azt, hogy egyáltalán nem volt mérvadó szempont, azt illetően, hogy elkezdjenek-e a Máltai Szeretetszolgálatnál önkéntes munkát végezni vagy sem. A válaszadók neme nem mutat szignifikáns összefüggést a motivációs hajtóerőkkel. Azt viszont megállapíthatjuk, hogy az életkor, és ezzel együtt a foglalkozás befolyásoló tényező lehet. A tizenéves korosztályban voltak a

legtöbben azok, akik a barátok szerzését és az új tapasztalatok szerzését nagyon fontosnak tartották. Ezzel szemben a hitbéli meggyőződés inkább a 30 év felettiek válaszaiban jelenik meg, mint legfontosabb tényező.

Az önkéntesek jelenlegi motivációjára, illetve arra, hogy változott-e az elmúlt időszakban nyílt kérdésben kerestük a választ. Legtöbb válasz a segítségnyújtásra, illetve a jó közösségre helyezte a hangsúlyt. Több válaszadó kifejtette, hogy barátokat talált a Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei közül és az ő társaságuk még inkább motiválja a tevékenységekben való részvételre.

„A hála és szeretet, a csillogó szemek, amelyeket a munkámért cserébe kapok.

Ugyanakkor motiválnak a társaim, barátaim is, akikkel közösen önkénteskedek.” - 23 éves nő, Sepsiszentgyörgy

„A sok-sok szeretet és mosoly, amit az emberek nyújtanak minden egyes nap motivál. A közösség, amelynek részese vagyok is biztat arra, hogy folytassam. Több szoros kapcsolatot alakítottam itt ki, mint bárhol máshol. Mindezekért az apró kincsekért megéri számomra önkénteskedni.” - 17 éves nő, Sepsiszentgyörgy

Érkeztek olyan válaszok is, amelyek arra mutattak rá, hogy azok a nők, akik önkéntes munkát végeznek és e mellett gyereket nevelnek, a gyermekükkel eltöltött idő és a példamutatás motivációs erőként szolgál.

„Gyermeimmel közösen kezdtünk el önkénteskedni, szeretném, ha az életünkben ezentúl mindig szerepet kapna.” - 34 éves nő, Szatmárnémeti

„A lányom is csatlakozott, és ő nagyon szeret Máltás lenni, így a saját meggyőződésem mellett azért is folytatom, hogy támogassam a gyerekemet.” – 41 éves nő, Szatmárnémeti

Több válaszban megjelent az a motívum, hogy a gyerekeken való segítség, a nekik szóló foglalkozások, illetve a gyerekek ezekre adott reakciója motiválja őket. Ezeket a válaszokat mind nőktől, lányoktól kaptuk, a fiúk, férfiak nem tértek ki konkrét foglalkozásokra, csupán a segítségnyújtás örömét emelték ki. Ez betudható annak, hogy a lányok/nők azok, akik leginkább a gyerekcsoportokkal, gyerektevékenységekkel foglalkoznak a sok más tevékenység között.

„A rászorulóknak segítése és a gyerekekkel való foglalkozás.” - 18 éves nő, Marosvásárhely

„Nagyon szeretek segíteni másokon, imádom a gyerekeket és a Máltai

Szeretetszolgálatban imádok lenni és itt igazán megtalálom magamat.” - 17 éves nő,

Szatmárnémeti

Az alábbiakban ábráztuk azokat a válaszokat, amelyeket arra a kérdésre kaptunk, hogy miért tartják az önkéntesek hasznosnak az önkéntes munkát.

7. ábra. Az önkéntesség hasznosságának a megítélése

Mások segítése, mint a hagyományos önkéntes munka meghatározása, a Máltai Szeretetszolgálat leghasznosabb motívuma a válaszoló önkéntesek szerint. Az is látszik, hogy minden egyéb felsorolt motívum több mint a válaszadók fele szerint hasznos. A leggyakrabban azok a tényezők jelennek meg, mint az előző kérdésnél, hogy mi motiválja őket, a segítségnyújtás mellett, már a személyes fejlődés, tapasztalat szerzés is kiemelt szerepet játszik az önkéntesek szemében. Az egyéb választ adók közül is megismétlésre került, más megfogalmazásban, a személyes fejlődés és egyik válaszadó szerint mindenik felsorolt jellemző fontos a szervezet önkéntes tevékenységében.

A következő eldöntendő kérdésünkre, melyben arra voltunk kíváncsiak, hogy ajánlanák-e másoknak is az önkéntes munka végzését a Máltai Szeretetszolgálatnál, a 114 válaszból, csupán kettő nemleges válasz érkezett. Az ehhez kapcsolódó nyílt kérdésünkre, melyben az indokaikra

voltunk kíváncsiak 105 választ kaptunk. Az a két kitöltő, aki nemmel válaszolt a kérdésre, nem indokolta meg azt. A leggyakrabban ugyan azokat a szempontokat emelték ki, ami őket magukat is motiválja, mint a jó közösség, a csapatmunkában lévő örömök, hasznos munka végzése, a másokon való segítség. A sorrend viszont a motivációról szóló válaszokhoz képest változott. Míg az előbbinél a másokon való segítség örömét emelték ki legelőször, az erre a kérdésekre adott válaszaikban először a közösséget, a csapatmunkát és a baráti kapcsolatok kialakítását hangsúlyozták, csak ezek után tértek rá a segítségnyújtás örömeire.

„Mert egy jó közösség, családias a hangulat, biztosan találsz egy embert, akivel egy hullámhosszon leszel, ez által barátokra teszel szert és nem melleleg hasznosan töltöd a szabadidődet.” -33 éves nő, Szatmárnémeti

„Kiváló közösséghez csatlakozhat, ahol mindenki számít. És nem mellékes az sem, hogy másoknak segíthet önzetlenül, ezáltal épül saját személyisége.” - 41 éves nő, Szatmárnémeti

IV.4. A lezáró kérdés kiértékelése

Az utolsó kérdőív kérdés célja az volt, hogy az önkéntesek megoszthassák a kérdőív kitöltése során megfogalmazott gondolataikat a Máltai Szeretetszolgálatnál végzett önkéntes munkájukkal kapcsolatban. A válaszadás nem volt kötelező, így 64 válasz érkezett be a 114 kitöltőtől. A válaszok között nagy arányban megjelentek, olyan hozzáfűzni valók, amelyekben szintén valamilyen a Szeretetszolgálat nyújtott lehetőség miatt ajánlja az önkéntes munka végzését valamely fiókszervezetnél.

„Örülök, hogy itt lehetek, és aki csak szeret önkénteskedni, nem találta meg még igazán magát annak az egy tökéletes hely:)” – 18 éves nő, Szatmárnémeti

„Ne féljen senki se önkéntesnek jönni, csak azért, mert nem ismer senkit. Ha szeretne segíteni az embereknek, akkor mindenképp ott a helye, és merem garantálni, hogy nagy örömmel fogadják majd a Máltások...” – 17 éves nő, Sepsiszentgyörgy

Többen fogalmaztak meg kedves üzeneteket a különböző fiókszervezeteknek, gyakran jelent meg az az elhatározásuk az önkénteseknek, hogy szeretnék a szervezet keretein belül folytatni az önkéntes munkát. E mellett gyakran került ismételésre, mintegy rövid következtetésként a Máltásnak lenni kiváltság! jelmondat is.

„Máltásnak lenni kiváltság! Felüdülés, szellemi és lelki feltöltődést nyújt. Rendkívül sokszínű, mindenki megtalálja a számára legalkalmasabb önkéntes munkát, amely a társadalom hasznára válik, függetlenül attól, hogy milyen célcsoportot érint az adott feladat.” – 23 éves férfi, Szatmárnémeti

V. Az interjúk felmérés eredményei

A márciusi hónap folyamán 9 interjút sikerült elkészítenünk, négy különböző városban, Marosvásárhelyen, Brassóban, Szatmárnémetiben és Sepsiszentgyörgyön, tevékenykedő ifjúsági vezetőkkel és önkéntesekkel. Hat önkéntessel és három ifjúsági vezetővel beszélgettünk. A távolság miatt az interjúkat online vagy telefonon vezettük le.

V.1. Az önkéntesekkel készült interjú elemzése

Az interjú alanyaink között öt lány és egy fiú kapott helyet. Az önkénteseket igyekeztük úgy kiválasztani, hogy minél szélesebb körű betekintést nyerjünk a Máltai Szeretetszolgálat önkéntesei köré. Van közöttük egyetemi hallgató, érettségi előtt álló diák, édesanya, aki az önkéntes munkán kívül, mint alkalmazott is tevékenykedik a szervezetnél. Az önkéntesek eltérő ideje végzik az önkéntes munkát a Máltai Szeretetszolgálatnál, legrégebben 10 éve, legkevesebb pedig másfél éve.

V.1.1. Az önkéntesség szocializációs hatása

A meginterjúvált önkéntesek mindannyian a családtagjaik, vagy barátaik hatására kezdtek az önkéntes munkát a Máltai Szeretetszolgálatnál. Buzdította őket ezeknek a személyeknek a példája és a történeteik. A kíváncsiság volt az, ami arra indította őket, hogy legelőször részt vegyenek valamilyen tevékenységen.

„Nekem a testvéreim önkénteskednek és én tőlük hallottam, tőlük láttam ezt az egész dolgot és akkor így csöppentem bele ebbe a dologba.” – önkéntes, Szatmárnémeti

Az önkéntesekre a legnagyobb hatást az gyakorolta, hogy az önkéntesektől megerősítő és buzdító történeteket hallottak. A hozzájuk legközelebb állók példája motiválta őket, hogy elkezdjék az önkéntes munkát.

Az önkéntes munka során szerzett tapasztalatok befolyásolják a jövőjüket, karrierjüket. Azért kezdtek el már egy adott egyetemen továbbtanulni, mert szeretnék a Máltai

Szeretetszolgálaton belül kamatoztatni a megnyert tudásukat, vagy éppen az önkéntes tapasztalataik segítettek eldönteni, hogy milyen felsőoktatási képzést válasszanak.

„...tanítóképzőre szeretnék menni, és a Málta segített nekem, hogy rájöjjenek arra, hogy evvel szeretnék foglalkozni. Ahogy említettem a gyerekfoglalkozás, annyira a szívemhez nőtt, hogy azt mondtam, hogy ez az, amivel tovább szeretnék foglalkozni.” – önkéntes, Brassó

„...és úgy szeretnék elhelyezkedni is, hogy a munkám mellett még tudjak önkénteskedni is, mert nekem nagyon sokat ad.” – önkéntes, Marosvásárhely

Azon önkéntesek számára, akikkel interjút készítettünk az önkéntes munka végzése a Szeretetszolgálatnál nem csupán egy állomás, hanem szeretnék hosszú távon is aktívan támogatni a szervezet munkáját.

„...ameddig lehetőségem van rá, ameddig csak bírom. Örökké.” - önkéntes, Szatmárnémeti

V.1.2. Az önkéntesség, mint közösségformáló erő

Az emberi természetünkből adódik, hogy igyekszünk más emberek társaságát keresni. Az önkéntes munka a Máltai Szeretetszolgálat keretein belül nem egyéni feladatvégzést jelent. Az önkénteseknek együtt kell dolgozniuk, meg kell ismerniük egymást, ahhoz, hogy jól el tudják látni feladataikat. Mivel önkéntesek cserélik egymást egy-egy fiókszervezetnél, a csoportkohézió, a barátságos légkör kialakítása és megtartása állandó folyamat az önkéntesek között.

Az önkéntesekkel készült interjúkból kirajzolódik az a folyamat, ahogy ez az, ő szavaikkal élve, családias légkör kialakul. Az önkénteseket kedvesen fogadják, segítik a beilleszkedésben, így majd ők is buzdítani, támogatni tudják az újonnan érkezett önkénteseket.

„Egy nagy család, sok gyerek, sok szülő. Az emberek vigyáznak egymásra. Szerintem ezt így lehet legjobban leírni.” - önkéntes, Szatmárnémeti

„Már az első nap úgy éreztem, hogy minden szuper és hogy ide még kell jönni.” - önkéntes, Marosvásárhely

Az önkéntesek, mivel hasonló érdeklődésűek, könnyen találhatnak olyan embereket a szervezeten belül, akikkel közelebbi, akár baráti kapcsolatot alakítanak ki. Ezek a barátságok gyakran a Máltai Szeretetszolgálat falain kívül is megmaradnak. Baráti társaságok kialakulását nem befolyásolja az, hogy a fiók szervezeten belül hány önkéntes tevékenykedik, viszont azokban a városokban, ahol az önkéntesek száma kisebb a könnyebb mindenkivel jó kapcsolatot ápolni és rendezni a nézeteltéréseket.

„...mindenkinek ez egy olyan tapasztalás és egy olyan élmény, ami által olyan embereket ismerhet meg, akit lehet egy átlag hétköznapi nem, vagy nem gondolná, hogy ő vele lehet, hogy jóba leszek.” – önkéntes, Szatmárnémeti

„Nagyon befogadó társaság, hamar kialakultak a barátságok. Napi szinten tartom a kapcsolatot mindenkivel, és bármikor lehet rájuk számítani.” – önkéntes, Marosvásárhely

V.1.3. Az önkéntesek motivációi

A beszélgetések jó hangulatban teltek, az önkéntesek szívesen beszéltek az élményeikről, amelyeket a Máltai Szeretetszolgálatnál tapasztaltak. Az interjúkban ezekre fektettük a hangsúlyt, igyekezve a történeteiken, élményeiken keresztül megérteni, hogy mik azok a motívumok, amik nagy hatást gyakorolnak az önkéntesekre, ezek egyike a már említett közösség, a baráti hangulat. E mellett, ugyan olyan arányban meséltek olyan történeteket, amelyekben a másoknak való segítség volt a középpontban. Ezt a két tényezőt, azonban nem lehet teljes mértékben külön választani, hisz a segítségnyújtás, a rászorulóknak szóló programok megtervezése és levezetése az önkénteseknek közös feladata.

„Igazából úgy érzem az is nekünk van szervezve, amikor másoknak szervezünk programot.” – önkéntes, Szatmárnémeti

„Igazából együtt szoktuk kitalálni azt, hogy mit csinálunk.” – ifjúsági vezető, Marosvásárhely

Az önkéntesek számára kiemelkedő élmény a szegények világnapja alkalmából megszervezett Maraton, melynek keretében, a Máltai Szeretetszolgálat állandó tevékenységeit 24, vagy több órán keresztül végzik. Ez az esemény mozgatja meg a legtöbb önkéntest, sokan csatlakoznak a maraton alkalmából a Szeretetszolgálat önkéntes csapatához.

„Sokan úgy jönnek be hozzánk az önkéntesek, hogy a maraton az első önkéntes élményük, amikor csatlakoznak egy ilyen programhoz.” – önkéntes, Szatmárnémeti

Az interjúk során felmerült az a kérdés is, hogy milyen negatív tapasztalataik vannak az önkéntes munka végzésével, vagy a Szeretetszolgálattal kapcsolatban. Az önkéntesek nem említettek kisebb nézeteltéréseken kívül, komolyabb problémákat, amelyeket tapasztaltak. A negatív tapasztalataik, inkább olyan élményeket jelentenek, amelyek a szervezet kedvezményezetteivel kapcsolatosak.

„Úgy érzi, hogy igazságtalanul osztottunk ki valamilyen adományt, általában ezek szoktak lenni a problémák.” -önkéntes, Szatmárnémeti

V.2. Az ifjúsági vezetőkkel készült interjúk elemzése

Az önkéntesek legnagyobb része, akiket sikerült a kérdőívekkel és az interjúkkal megszólítani a Máltai Ifjúság tagjai. Ezeknek az önkénteseknek a koordinálásával, tevékenységük felügyeletével foglalkoznak az ifjúsági vezetők. A velük készült interjúkkal, az önkéntes munkát, az önkénteseket egy másik szemszögből tudjuk megvilágítani. Az ifjúsági vezetők nem csupán a saját önkéntes élményeiken keresztül tudják bemutatni a Máltai Szeretetszolgálat tagjainak a motivációit, hanem azt is megérthetjük a velük készült interjúk alapján, hogy milyen módon igyekeznek ezt a motivációt fenntartani az önkéntesekben, milyen közösséget sikerült a különböző fiókszervezetekben alkotni.

A tevékenységi körükbe a több feladat is tartozik, melyek között kisebb árnyalati változások lehetnek, a fiókszervezeten belül.

„...tényleg úgy gondold, hogy minden. Adminisztrációtól a WC pucolásig minden tevékenységet csináltam, vezettem. Ifjúsági vezető, könyvelő, minden voltam és vagyok jelen helyzetben is.” – ifjúsági vezető, Marosvásárhely

V.2.1. Az önkéntesség szocializációs hatása

Az ifjúsági vezetőkről elmondhatjuk, hogy mint önkéntesek kerültek kapcsolatba a Máltai Szeretetszolgálattal évekkel ezelőtt. Az önkéntes munkában való aktivitásuk eredménye az, hogy mint ifjúsági vezetők tevékenykednek a szervezeten belül.

„17 éve vagyok önkéntes a szervezetnél, tehát már egész kisgyerek korom óta részese vagyok ennek a szervezetnek, és igazából lépésről lépésre láttam az önmagam és a körülöttem lévő emberek fejlődését, talán ezért is illet meg engem ez a feladat, vagy kaptam bizalmat, úgymond, erre a feladatra.” – ifjúsági vezető, Sepsiszentgyörgy

V.2.2. Az önkéntesség, mint közösségformáló erő

Az önkéntesek közösséggé formálódásában nagy szerepet kapnak az ifjúsági vezetők. A fiókszervezetekben hetente vagy kéthetente tartanak gyűléseket, ahol megbeszélik a feladatokat, elosztják őket, értékelik a tevékenységeket. Az önkénteseknek így lehetőségük van megosztani az észrevételeiket, javaslataikat egymással, ami által még inkább a közösség hasznos tagjának érezhetik magukat. Igyekeznek az önkénteseknek felelősségteljes feladatokat bízni, úgy elosztani a feladatokat, hogy mindenki, lehetőség szerint olyan feladatot lásson el, ami közel áll hozzá.

„...ilyenkor történik igazából egy közös egyeztetés, egy feladat elosztás, ahol az önkénteseket elosztjuk a különböző feladatokra, megnézzük, hogy ki mikor, milyen szerepet tud vállalni ezekben a feladatokban, és igazából én ezeket próbálom összefogni.” – ifjúsági vezető, Sepsiszentgyörgy

„...hogya a gyerekekkel inkább a lányok foglalkoznak, de például az időseknél inkább a fiúk, tehát ez egy ilyen különbség.” – ifjúsági vezető, Brassó

A közösség megtartása és az önkéntesek közötti kapcsolatok erősítése céljából különböző programokat, képzéseket szerveznek az önkéntesek számára, ahol a kikapcsolódáson van a fő hangsúly. Az ifjúsági vezetők hangsúlyozták mennyire fontos az önkéntesek számára, hogy ne csupán ők szervezzenek tevékenységeket a kedvezményezetteknek, hanem ők maguk is részt vehessenek különböző programokon, képzéseken. Ezek a tevékenységek természetesen, olyan készségek, képességek elsajátítását segítik, amelyet az önkéntesek a későbbiekben a Szeretetszolgálat aktív tagjaiként fel tudnak használni.

„Elsősegélyképzések, csoportvezetői képzések, workshopok, rengeteg minden van, amit csak és kizárólag önkénteseknek szól, igyekszem ezeket kihasználni. Ezeket a későbbiekben fel tudom használni, a magam és a szervezet javára egyaránt. Meg ugye egy egyszerű társas est, csapatépítő, ezeket mindig szeretjük.” – önkéntes, Szatmárnémeti

Az önkéntesek szociális hálójának kiépítésében nagy szerepet játszik az is, hogy a fiókszervezetek igyekeznek együtt dolgozni más szervezetekkel, a városukban található katolikus egyházakkal, vagy akár részt vesznek a város vezetés által szervezett tevékenységekben, mint a városnapok, különböző gyereknap tevékenységek. Ezek a programok ugyanakkor a szervezet tevékenységének népszerűsítésére is alkalmasak, amelynek eredményeképp más fiatalok is csatlakozhatnak a fiókszervezetekhez.

„Népszerűsíteni mindenképp népszerűsíti, mert ott van a jelünk, ott van az önkénteseknek az arcán a Máltás jel, ott szaladgálnak az emberek Máltás ruhában. Nyilván népszerűsíti olyan szempontból, hogy tudják, hogy vagyunk.” – ifjúsági vezető, Marosvásárhely

Az önkéntesek és az ifjúsági vezetők közötti kapcsolatról fontos kiemelni azt, hogy a Máltai Szeretetszolgálaton belül, nem az általában megszokott vezető és beosztott szerepek érvényesülnek. Az ifjúsági vezetők igyekeznek arra törekedni, hogy az ő jelenlétük, munkájuk a szervezetben ne eltávolítsa őket az önkéntesektől, hanem amennyire csak lehet barátságos, a többször már említett, családi hangulatot teremtsen közöttük.

„Talán erre vagyok a legbüszkébb, hogy úgy tekintenek rám, mint egy barátra, mintsem egy vezetőre, vagy, hogy is mondjam.” – ifjúsági vezető, Marosvásárhely

„Bízom benne, én mindig elmondom nekik, hogy én csak egy középpontban lévő ember vagyok, aki hogyha kell megkapom a fenékbe rúgást, de a munka meg az eredmény az övéké, aki igenis felkel, elmegy s megcsinálja.” – ifjúsági vezető, Sepsiszentgyörgy

V.2.3. Az önkéntesek motivációi

Az önkéntesek motivációjáról, a kérdőív eredményei alapján beszélgettünk az ifjúsági vezetőkkel. Az önkéntesek motivációja megegyezett azokkal a felvetésekkel, amelyeket az ifjúsági vezetők említettek. A másokon való segítségnyújtás, a jó társaság és azok az emberi kapcsolatok, amelyek megalapozzák a Máltai Ifjúság tevékenységeinek a sikereit. Az ifjúsági vezetőknek az a céljuk, hogy olyan közösséget alkossanak, amely ezeket az értékeket tartják fontosnak.

„Hát hogyha átmegy az, amit én próbálok elérni, akkor azt gondolom az élmények azok, amik összetartanak minket, amik formálnak és amiktől azok vagyunk, akik, a közösen megélt élmények.” – ifjúsági vezető, Marosvásárhely

„Én most a Máltánál el tudom mondani, hogy a jó közösség miatt is, valamint, hogy így segítünk embereknek.” – ifjúsági vezető, Brassó

Amíg a meglévő önkéntesek motiválása és érdeklődésük fenntartása nem okoz komoly problémát a Máltai Ifjúság tagjai körében, addig az új önkéntesek megnyerése kapcsán nehézségekbe ütköznek az ifjúsági vezetők, az önkéntesek és a szervezet maga is. Az ifjúság tagjai gyakran más városban folytatják az egyetemi tanulmányaikat, az érettségi évében kevesebb időt tudnak az önkéntes munkára szánni, vagy elkezdnek dolgozni és így kevesebb szabadidejük marad, ezért fontos az, hogy új tagok csatlakozzanak a Máltai Szeretetszolgálathoz. Mivel a fiatalok rengeteg szabadidős tevékenység közül választhatnak nehézséget okoz az, hogy az önkéntes munkával kitűnjenek a több és több lehetőség közül.

„Igazából nehéz a mai világban megtalálni ezt az egészséges utat, amivel talán le tudjuk győzni, az érdekes karatét vagy táncot vagy tudom is én mit, mert ezeregy lehetősége van most egy fiatalnak, hogy valamit válasszon. – ifjúsági vezető, Sepsiszentgyörgy

A különböző fiókszervezetek más és más stratégiákkal próbálnak meg új önkénteseket bevonni a szervezethez. Jellemző például az, hogy a gyerekcsoportban résztvevő gyerekeket már önkéntességre nevelik, bevonják őket már kisgyerekként a csoportmunkába, a segítségnyújtás örömébe, tapasztalatok szerint, ezek a gyerekek később is folytatni fogják az önkéntességet a Máltai Ifjúságban.

„És, hogy mi gyerekcsoportokat indítottunk el kettő éve. Rengetegen vannak, most azt hiszem 90 gyerek van, és mi belőlük önkénteseket nevelünk” – önkéntes, Szatmárnémeti

A tagtoborzás az iskolákban is hatékony módszer bizonyos városokban.

„A tagtoborzó úgy működik, hogy el szoktunk menni az iskolákba, ahol készítünk egy bemutatót, hogy mivel is foglalkozunk. Ez fogja meg a legjobban a diákokat, ha képek vannak...” – ifjúsági vezető, Brassó

Mindezek nehézségek ellenére az ifjúsági vezetők megőrzik a motivációjukat a munkájuk végzésében, számukra is a legfontosabb az, hogy segíteni tudjanak, akár a Szeretetszolgálat kedvezményezettjeinek, akár az önkénteseknek, illetve az, hogy a közösség, amely kialakult a Máltai Ifjúságon belül megmaradjon és tovább fejlődjön.

VI. Összefoglaló és javaslatok

Az önkéntesek megtartása kulcsfontosságú tényező a szervezetek számára, és az önkéntes munka értékelése kiemelkedő fontossággal bír ebben a folyamatban. Az önkéntesek önzetlenül adják az idejüket és energiájukat ahhoz, hogy segítsenek másoknak vagy támogassák a Máltai Ifjúságot. Azonban, ha nem érzik magukat megbecsülve vagy elismerve a munkájukért, könnyen elveszthetik a motivációjukat és elhagyhatják a szervezetet. Ezért fontos, hogy a szervezetek kialakítsanak és alkalmazzanak hatékony módokat az önkéntesek munkájának értékelésére és elismerésére.

Az önkéntes munka értékelése és elismerése nem csak a jelenlegi önkéntesek megtartását szolgálja, hanem vonzóvá teszi az új önkéntesek számára is a szervezetet. Ha az emberek, fiatalok látják, hogy a szervezet elismeri és megbecsüli az önkéntes munkát, nagyobb valószínűséggel lesznek hajlandók csatlakozni a Máltai Szeretetszolgálat önkénteseihez.

A kérdőívekből és interjúkból kiderült, hogy az önkéntesek szívesen vennének részt olyan programokban, amelyek kifejezetten nekik szólnak, ahol kikapcsolódhatnak. Fontosnak tartják azt is, hogy más fiókszervezet tagjaival is megismerkedhessenek és megoszthassák egymással a tapasztalataikat. Hangsúlyt kaptak a különböző táborok, kirándulások, ahol az önkéntes tevékenységen kívül központban van a kikapcsolódás, az együtt töltött idő. E mellett fontosak lehetnek olyan képzések, workshopok is, amelyek helyi jellegűek és a helyi önkéntesek igényeinek megfelelőek, ilyen lehet például egy kommunikációs, vagy konfliktus kezelési tréningek.

„...szeretnék ilyen eseményeken részt venni, ahol tényleg gyakorlatba tudom ültetni, amit megtanultam, hogy lássam, hogyan tudnék helytállni, reagálni egy bizonyos helyzetbe, amikor tényleg valami történik.” – önkéntes, Brassó

„Próbálunk odafigyelni, hogy negyed évente tartsunk, mindig egy kis hétvégét, ahova közösen elmegyünk, közösen játszunk. Ez mindig nagyon fontos, hogy egy kicsi lelki dologgal kössük össze. Mit jelent ez a lelki dolog? Nem úgy kell ezt elképzelni, hogy akkor egy siratófalnál mindenki letérdelve imádkozik és kisírjuk magunkat...” -ifjúsági vezető, Sepsiszentgyörgy

Az önkéntesek szervezethez vonzásában és megtartásában fontos tényező lehet az, hogy különböző projektekért, tevékenységekért felelősséget vállalhassanak. Minél aktívabb és mindél

fontosabb szerep jut az önkénteseknek egy-egy program tervezésében és lebonyolításában, annál inkább fontossá válik a projekt sikeressége. A sikerélmények pedig még inkább motiválják őket arra, hogy egyre többet tegyenek a szervezetben belül.

„És nagyon-nagyon fontos, hogy annál fontosabbá válik mindenki számára egy feladat minél több felelősséget kap benne. Ezek a felelősségvállalások mind azok, amik segítik őket abban, hogy minél inkább s minél jobban magukénak érezzék ezt a szervezetet.” – ifjúsági vezető, Sepsiszentgyörgy

Az önkéntesek bevonása a tevékenységek megszervezésébe ahhoz is hozzájárul, hogy ezek a programok, események színesebbek változatosabbak legyenek, hiszen különböző önkéntesek más és más megvilágításban láthatnak dolgokat, különböző kreatív ötleteik lehetnek.

A kutatásunk végkövetkeztetéseként megállapíthatjuk, hogy az önkéntes munka, illetve a szervezetek, amelyeken keresztül önkéntes munka végezhető, egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek az önkéntesekre, arra, hogy az önkéntes munka ne csupán a segítségre szoruló csoportok és egyének számára legyen hasznos, hanem azok számára is, akik ezt a munkát végzik. A Máltai Szeretetszolgálatnál jelenleg önkéntes munkát végzők számára is fontos tényező, a másoknak nyújtott segítség és a személyes fejlődésük mellett, az, hogy egy olyan közösség tagjai lehetnek, ahol élményeket, barátokat szerezhetnek, illetve, hogy egy támogató, jól felkészült szervezetben belül végezhetik az önkéntes munkájukat.

A Romániában működő Máltai Szeretetszolgálat nagy hangsúlyt fektet az önkéntesekre, tevékenységi formáiban minden önkényeskedni vágyó megtalálja azt, ami leginkább közel áll hozzá, legyen szó idősök támogatásáról, gyerekekkel való foglalkozásokról, vagy egyéb nehézséggel szembenező személyek támogatása.

Az önkéntesek lelkesedése abban is megmutatkozott, ahogyan kérdőívben feltett kérdésekre válaszoltak, szinte egyetlen negatív gondolatot sem írtak le a Máltai Szeretetszolgálatról. Az interjúk közben, az online beszélgetés ellenére is érezhettük, hogy az önkéntesek lelkesek, szívesen vesznek részt a különböző tevékenységekben, amelyek a Máltai Szeretetszolgálat szervez. A segítségnyújtás nem korlátozódik a részükről a szervezet megszokott tevékenységeire, szívesen segítettek nekünk is a tanulmányunk elkészítésében. Röviden ismét: Máltásnak lenni kiváltság!

VII. Bibliográfia

1. Anca, P. (2021, február 3). Istoria voluntariatului în lume și în românia - epale - european commission. EPALÉ. <https://epale.ec.europa.eu/ro/blog/istoria-voluntariatului-lume-si-romania>
2. A/RES/56/38 General Assembly - United Nations volunteers. (2002, január). <https://www.unv.org/sites/default/files/A%20RES%2056%2038.pdf>
3. Anderson, Robert T. 1971. "Voluntary Associations in History." American Anthropologist, vol. 73.
4. Atkinson, J. W. (1966/1988): A kockázatvállaló viselkedés motivációs meghatározói. In: Barkóczi Ilona és Séra László (szerk.): Az emberi motiváció I–II. Tankönyvkiadó, Budapest. 179-201.
5. Babbie, E. (2017). A Társadalomtudományi Kutatás Gyakorlata (K. Gábor & S. Mariann, Trans.; 9th ed.). Balassi K.
6. Bouleanu, E. (2017). „Voluntariatul”obligatoriu de pe vremea lui Ceaușescu: CE ... Historia. <https://historia.ro/sectiune/general/voluntariatul-obligatoriu-de-pe-vremea-lui-565286.html>
7. CAF. (2018-2023). Charities Aid Foundation (CAF) - Word Giving Index. <https://www.cafonline.org/>
8. Cohen, J., and Rogers, J. (1995) Associations and Democracy, Verso
9. Czike K. – Kuti É. (2006): Önkéntesség, jótekonyság és társadalmi integráció. Nonprofit Kutatócsoport Egyesület, Önkéntes Központ Alapítvány, Budapest
10. Eurobarometer (2011, október). 2011: European Year of volunteering. 2011: European Year of Volunteering. <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/en/be-heard/eurobarometer/2011-european-year-of-volunteering>
11. European Parliament. (2011). 2011: Az önkéntesség Európai éve. 2011: Az önkéntesség európai éve. <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/hu/be-heard/eurobarometer/2011-european-year-of-volunteering>
12. Eurostat. (2024, April 13). Participation in formal or informal voluntary activities or active citizenship by sex, age and educational attainment level. Language selection. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_scp19/default/table?lang=en

13. Fényes H. és Kiss G (2011): Az önkéntesség szociológiája. Kultúra és közösség 4. folyam, 2(1): 35–47.
14. King, G. N. L. (1999) Redefining the Recruitment Niche for the Guide Association in the United Kingdom. Leisure Sciences, 21(4), 307–320
15. Kozéki Béla (1975): Motiválás és motiváció. Tankönyvkiadó, Budapest.
16. LEGE (A) 78 24/06/2014 - Portal Legislativ. (2014, június 26).
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/257098>
17. Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. Psychological Review, 50(4), 370–396
18. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000): Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. Contemporary Educational Psychology, 25(1), 54-67.
19. Serviciul de Ajutor Maltez în România – Păstrarea credinței și ajutorarea nevoiașilor
<https://maltez.ro/serviciul-de-ajutor-maltez-in-romania/>
20. Silló, Á. (2016). Útközben. Az I. Demográfia és Szociológia Doktoranduszkonferencia anyagai. Az Önkéntesség Modern Formái, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Demográfia és Szociológia Doktori Iskola, 71–801.

VIII. Ábrák jegyzéke

1. Ábra.....	15
2. Ábra.....	16
3. Ábra.....	17
4. Ábra.....	19
5. Ábra.....	20
6. Ábra.....	21
7. Ábra.....	23

IX. Függelék

1. Az interjú vázlatok

Interjúvázlat ifjúsági vezetőkkel a Máltai Szeretetszolgálatban

1. Bemutatkozás, demográfiai adatok
 - Melyik fiókszervezetben dolgozik?
 - Mióta látja el a feladatát?
 - Mielőtt itt kezdett dolgozni, önkénteskedett a Máltainál?
 - Milyen feladatai voltak előtte?
 - Mi tartozik bele a munkakörébe?
 - Mi motiválja őt?
 - Mit szeret leginkább a szervezetben?
 - Melyek a munka legnagyobb kihívásai?
2. A fiókszervezetről
 - Mióta működik a fiók?
 - Hány tagja van?
 - Miből finanszírozzák a szervezetet?
 - Milyen programok vannak?
 - Melyek a programok célcsoportjai?
 - Milyen az alkalmazottak, önkéntesek aránya?
 - Milyen egyéb szervezettel dolgoznak együtt?
 - Milyen a kapcsolat a városvezetéssel?
 - Milyen a kapcsolat a római katolikus egyházzal helyi/egyházmegyei szinten?
 - Milyen nehézségek vannak (jogi és egyéb) szempontból?
3. Önkéntesekről a fiókszerzeten belül
 - Hány önkéntes van? Hányan aktívak?
 - Nők vagy férfiak inkább, kb. hány nő és férfi?
 - Milyen az önkéntesek életkor szerinti megoszlása?
 - Hányan iskolások, egyetemisták, nyugdíjasok, alkalmazottak?
 - Milyen feladatokat látnak el az önkéntesek?
 - Milyen programokban vesznek részt szívesen?

- Milyen programokat szerveznek az önkéntesek számára?
 - Milyen a kapcsolat az önkéntesek és az alkalmazottak között?
 - Milyen a hangulat az önkéntesek között?
 - Kik a legaktívabb önkéntesek? (korosztály, családi állapot, nem stb. szerint)
 - Próbálják-e megszólítani az inaktív önkénteseket? Ha igen, hogyan?
 - Milyen módszereket használnak az új önkéntesek bevonására? Ezek közül, melyek a leghatékonyabbak?
 - Milyen tevékenységekben, időszakokban motiváltabbak az önkéntesek? (ünnepek előtt pld)
 - Milyen anyagi vagy nem anyagi jellegű juttatásokkal segítik az önkéntesek munkáját?
4. A kérdőív eredményeiről
- Milyen válaszokra számít?
 - A kérdőív előzetes eredményeit röviden összefoglaljuk.
 - Mit gondol arról, hogy milyen válaszok érkeztek a motivációval foglalkozó kérdésekre? (pl. hogy mi mennyire motiválja a kitöltőket)
 - A válaszok alapján, hogyan lehetne továbbra is motiválni az önkénteseket?
 - Mi az, ami esetleg meglepő az eredményekkel kapcsolatban?
 - Segíthet-e a kérdőív kiértékelése abban, hogy továbbra is motiválják az önkénteseket? Újakat vonzanak a szervezethez?

Interjúvázlat a Máltai Szeretetszolgálat önkénteseivel

1. Bemutatkozás, demográfiai adatok
 - Hány éves?
 - Mi a foglalkozása?
 - Hol, mióta önkénteskedik?
 - Hol hallott az önkéntesség lehetőségéről?
 - Miért kezdett el önkénteskedni?
2. Önkéntes munkával kapcsolatos kérdések

- Családon belül önkénteskedik még valaki?
- Milyen tevékenységekben vesz részt?
- Mennyi időt tölt az önkéntes munkával? havonta?
- Mit szeret leginkább az önkéntes közösségben?
- Mit lát legfontosabbnak a szervezet tevékenységében?
- Milyen Milyen kedvezményezetteknek szóló programokban vesz részt legszívesebben?
- Kikkel szeret a leginkább foglalkozni?
- Milyen a kapcsolata a többi önkéntessel?
- Milyen önkénteseknek szóló eseményeken vesz részt?
- Milyen egyéb ilyen jellegű tevékenységben venne részt szívesen?
- Milyen elvárásai voltak az önkéntességgel kapcsolatban mielőtt elkezdte?

Teljesültek ezek?

- Miért végzi az önkéntes munkát? Fontos számára a karrierépítés, barátok szerzése, stb?
- Milyen mértékben befolyásolja a karrierépítés, barátok szerzése, személyes fejlődés stb. abban, hogy önkéntes munkát lát el?
- Mi motiválja leginkább?
- Mit tesz a szervezet azért, hogy az motiválja az önkénteseket?
- Mik a legszebb emlékei, amit az önkéntesség során szerzett?
- Mennyi ideig szeretne még önkénteskedni?
- Ajánlaná másoknak az önkéntes munkát? Miért, vagy miért nem?

A Máltai Szeretetszolgálat önkénteseinek a motivációi

20 kérdés található ebben a kérdőívben.

Demográfiai adatok

[A1]Hány éves vagy? *

❗ A válasznak 14 és 99 közé kell esnie.

❗ Csak egész szám írható ebbe a mezőbe.

Kérem, ide írja a választát:

[A2]Mi a nemed? *

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

[A7]Milyen típusú településen laksz? *

❗ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Falu vagy község
- ☐ Főváros
- ☐ Megyeszékhely
- ☐ Más város

[A3]Melyik településen vagy a Máltai Szeretetszolgálat önkéntese? *

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Arad
- ☐ Balázsfalva
- ☐ Bukarest
- ☐ Brassó
- ☐ Csíkszereda
- ☐ Kolozsvár
- ☐ Kisiratos
- ☐ Marosvásárhely
- ☐ Máramarossziget
- ☐ Nagyenyed
- ☐ Nagybánya
- ☐ Nagyvárada
- ☐ Pitești
- ☐ Sepsiszentgyörgy
- ☐ Szatmárnémeti
- ☐ Szeben
- ☐ Temesvár

[A4]Mi a felekezeti hovatartozásod? *

❗ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Római katolikus
- ☐ Görög katolikus
- ☐ Református
- ☐ Ortodox
- ☐ Pümkösdista
- ☐ Baptista
- ☐ Unitárius
- ☐ Evangélikus, lutheránus
- ☐ Felekezet nélküli

☐ Egyéb

[A5]Mi a legmagasabb iskolai végzettséged? *

❗ Ha a(z) 'Egyéb:' lehetőséget választja, kérjük tölts ki a szövegmezőt is.

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Általános iskola (8 osztály)
- ☐ 10 osztály
- ☐ Középiskola, líceum érettségi nélkül
- ☐ Érettségi
- ☐ Érettségi utáni posztliceális képzés
- ☐ Egyetem vagy főiskola
- ☐ Egyetemi utáni, posztgraduális képzés

☐ Egyéb

Azt jelöld be, amit már elvégeztél.

[A6]Mi a foglalkozásod? *

❗ Ha a(z) 'Egyéb:' lehetőséget választja, kérjük tölts ki a szövegmezőt is.

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Tanuló vagy egyetemista
- ☐ Tanuló vagy egyetemista
- ☐ Munkahelyem van
- ☐ Nyugdíjas
- ☐ Nyugdíjas, és mellette dolgozom

☐ Egyéb

[A8]Mi a családi állapotod? *

❗ Ha a(z) 'Egyéb:' lehetőséget választja, kérjük tölts ki a szövegmezőt is.

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Egyedülálló
- ☐ Élettársi kapcsolat
- ☐ Házas
- ☐ Elvált
- ☐ Özvegy

☐ Egyéb

Önkéntességi adatok

[A9]Mióta vagy önkéntes a Máltai Szeretetszolgálatnál? *

Kérem, ide írja a válaszát:

Azt a számot írd be, hogy megközelítőleg hány éve végzel önkéntes munkát a Máltai Szeretetszolgálatnál

[A10]Önkénteskedtél, önkénteskedsz máshol is? *

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Igen
☐ Nem

[A11]

Honnan hallottál arról, hogy a Máltai Szeretetszolgálatnál önkénteskedhetsz?

*

Kérem, válassza ki az **összes** ideillőt:

- ☐ Barátok
☐ Család
☐ Iskola/munkahely
☐ Internet

☐ Egyéb:

[A12]Milyen tevékenységekben veszel részt önkéntesként a Máltai Szeretetszolgálatnál?

*

Kérem, válassza ki az **összes** ideillőt:

- ☐ Válsághelyzetekben való segítségnyújtás
☐ Oktatás és mentorálás
☐ Szociális segítségnyújtás
☐ Elsősegély
☐ Közösségfejlesztés
☐ Vallásos élettel kapcsolatos tevékenységek

[A13]Hány órát szoktál önkénteskedni havonta a Máltai Szeretetszolgálatnál? *

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ 1-5
☐ 6-10
☐ 11-20
☐ 21-30
☐ Több mint 30 óra

Motivációra vonatkozó kérdések

[A14]

Mi motivált, hogy elkezdj önkénteskedni a Máltai Szeretetszolgálatnál?

*

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	1	2	3	4	5
Szabadidő hasznos eltöltése	☐	☐	☐	☐	☐
Kihívások, kalandok keresése	☐	☐	☐	☐	☐
Tudatos karrier építés	☐	☐	☐	☐	☐
Személyes fejlődés	☐	☐	☐	☐	☐
Új tapasztalatokat szerzése	☐	☐	☐	☐	☐
Barátok, ismerősök szerzése	☐	☐	☐	☐	☐
Hítbéli meggyőződés	☐	☐	☐	☐	☐

1 - Egyáltalán nem jellemző; 5 - Teljes mértékben jellemző

[A15]

Mi motivál, hogy továbbra is önkénteskedj? Változott azóta, hogy elkezdted az önkéntes munkát a Máltai Szeretetszolgálatnál?

*

Kérem, ide írja a válaszát:

[A17]

Miért tartod hasznosnak az önkéntes munka végzését a Máltai Szeretetszolgálatnál?

*

Kérem, válassza ki az **összes** ideillőt:

- ☐ Szabadidő hasznos eltöltése
- ☐ Mások segítése
- ☐ Tapasztalat szerzés
- ☐ Kapcsolatok építése
- ☐ Kihívások keresése
- ☐ Személyes fejlődés

☐ Egyéb:

[A18]

Ajánlanád-e másoknak is, hogy a Máltai Szeretetszolgálatnál végezzen önkéntes munkát?

*

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

☐ Igen

☐ Nem

[A19]Miért ajánlanád másoknak, hogy önkénteskedjen a Máltai Szeretetszolgálatnál? *

Csak akkor válaszolj erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Igen' kérdéshez ' [A18]' (Ajánlanád-e másoknak is, hogy a Máltai Szeretetszolgálatnál végezzen önkéntes munkát?)

Kérem, ide írja a válaszát:

[A16]Miért nem ajánlanád másoknak, hogy önkénteskedjen a Máltai Szeretetszolgálatnál? *

Csak akkor válaszolj erre a kérdésre, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

A válasz 'Nem' kérdéshez ' [A18]' (Ajánlanád-e másoknak is, hogy a Máltai Szeretetszolgálatnál végezzen önkéntes munkát?)

Kérem, ide írja a válaszát:

Lezáró kérdés

[A20]Van még bármilyen gondolatod amit szeretnél hozzáfűzni az önkéntes munkáddal kapcsolatban?

Kérem, ide írja a válaszát:

Kérdőív elküldése.

Köszönjük, hogy kitöltötte a kérdőívet.